

Cíllo 28.
14. julijs.

Bonhaj Bóh!

Létnik 22.
1912.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođn ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw će!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa zo kóždu žobotu w Smolerjez knihicjischčeřni w Budyschinje a je tam ja schtwórlétetu pschedplatu 40 pj. dostacž.

6. njedžela po ſvjatej Trojizj.

2. Tim. 3, 15—17.

"W domje mudreho je luboſny schaz", praji předař Salomon (21, 20). Snajesch jón, luby cžitarjo? "Ja wěm schaz jara wyžoki, wón ſloty je a kražny a wutrobu mi ſwieželi, haj na ſwěcze njei' žadny schaz tak jažny", ſpěwa jedyni naſchich duchownych khěrluschow. A macž přenjeho lutherskeho mižionara, Ziegenbalkowa macž, ſawoła na ſwojim ſmijertnym ložu ſwoje džeczi k ſebi a džesche: "Lube džeczi, wulki schaz wam po ſebi ſawostaju. Pýtaježe jón ſwěru! Wschědnuje ſym jón ſe ſwojimi ſylsamimi macžala." A nětko wěſch, kaſki schaz ja měnju. Tón schaz — "to ſłowo Bože je, kotraž Bóh Knjes ſam ploži; to do njebež naž powjedže a pokaze, kaf w živjenju zo khodži" (khěrl. 178, 1. 2.).

Biblija je tón schaz. Ale je nam to wona tež wo- prawdže? Je wona to tebi?

Biblija je najbóle roſſchérjena kniha na ſwěcze. 235 milijonow ſwiatych pižmow je zo w ſańdženym lět- ſtotku roſpschedalo mjes 166 mil. evangeliſkých khěſczijanow. 235 000 000, kaſka hořrſka licžba! A tola — biblija njeje pola naž w tej čeſczi, kotraž jej ſluſcha. Biblija wobhladuje zo ſ wjetſha jeno jako kniha ſa ſchulu. Hdž je najstarſche džeczo w domje ſchulu wukhodžilo, doſtanje druhe jeho bibliju a tak dale, hacž najmlódsche ſe ſchule ſtupi a potom ſ cžitanku a ſ druhimi ſchulſkimi knihemi hromadže tež bibliju ſobu na boč položi. Wona je wu-

ſlužila. Pola wulkeho džela naſcheho ſuda biblija nicžo druhe njeje, hacž kniha ſa ſchulu, ale žana kniha ſa ži- wjenje, žana kniha ſa ſwójbū, ſa dom a lud.

To ma zo wulzy wobžarowacž. Biblija je wſchak tola králowa mjeſe wſchitkimi knihemi, kž ma we ſwojej ſnadnej dráſcze nježmérne poſkady ſhowane; wona je naj- wjetſha dobrocześka cžlowjekow, tak ſtara hžom a tola wěcznje nowa a wěcznu młodosež podawajo wſchitkim, kž ſi njei wſchědnuje wobkhadžuju; ta žitna lubja ſa zyłe cžlo- wjetwo, kotraž ma khleba doſč ſa wſchitke po ſwojej ſbóžnoſczi žadosežiwe dufche; to jeniczke ſtrowe ſelo a lekarſtwo ſa khory ſwět — haj, to je, to cžze nam biblija byč, a tola njejšu žane knihi w naſchich dnjach bóle ſazpite, hacž biblija, a mjes tym, ſo naſch lud na knicjomne ſwětne knihi, pižma a lopjena ſ hromadami pada kaž muhi na jědojtu, ſ zokorom poſypau papjeru, leži wona ſabhta a ſapróſhena w kuežiku. Njeje dha na cžaſku, ſo ſebi wot Knjesoweho japoſchtoła ſažo prawje wótsje pſchi- wołacž damy: Ty khěſczijanski ludo, měj w cžeſczi ſwoju bibliju?

Měj w cžeſczi ſwoju bibliju!
Wopomí 1. cžejje ſłowo je;

2. k cžemu je wužitna;

3. komu ſo jejne žohnowanje doſtawa.

1. Bibliju maſch we ſwojim domje. Derje tebi! Khudy to dom, hdžej ani biblija njeje. Ale wěſch tež, ſchto ſi njei we ſwojim domje hospodujesch? Wsmi ju dele ſ kniherza a wotewr ju. Cžitaj tu, cžitaj tam, cžitaj,

hdżeż chzesch — węsch, schtó tu s̄ tobu ręczi, czeji hłosz tebi tu napszeczimo klinieži na wszech stronach? „Wschitko pišmo je psches Boże nadunjenje date”, praji nasch tefst. A schtož tu Pawoł wobżwedeža, temu pschihložuje Pētr: „Czi ʃwjeczzi Boži ludżo ſu ręczeli, nanuczeni wot ʃwja-teho Ducha.” To placzi niz mjenje tež wo pišmje nowego testamentu. Jesušowi wuczobnizh mějachu prajene: „Wy njejscze, kiž ręcicze, ale wascheho Wótza Duch je, kiž psches waž ręczi”, a wobżwedeža nam: „My njejßym sa ležnymi bažniczkami schli, my ſamy jo wot teho Knjesa doſtali.” Wyschishe wschitkich profetow paſ a japoſchtołow ſteji tón, kotrež jako Boži jenicki narodzeny Ssyn nam wo ſwojej wuczobne wobżwedeža: „Ja njejßym ſam wo ſebi ręčał, ale tón Wótz, kiž je mje poſtał, tón je mi pschikafju dał, schtož ja cžinicž a ręczecz mam; teho dla, schtož ja ręču, to ręču ja taſ, jako mi Wótz je powiedział” (Jan. 12, 49. 50). Potajkim Bože ſłowo jow, Bože ſłowo tam; starý testament Bože ſłowo a runje taſ tež nowy testament. Knjes kražnoscze ſam nam to nanaj-węsczischo wobżwedeža. — Czeho ſchröbla ſo potajkim czi, kiž w naschich dnjach wudawaja, ſo je biblija kniha połnych bludow a bažniczkow, kiž chzedža niz wuczobnizh, ale ſudnizh biblije bycz a ſe ſwojim roſomom haſle wuphytwacz, ſchto ma placzicž a ſchto niz? Sa koho wudawaja woni Knjesa Jesuša? Czeſežiwa bojoſcz, kotrež ſamy jemu winoſczi, nam to ſakaze prajiež. — So paſ je biblija Bože ſłowo, njewopokaže nam to hižom jejne džiwnie ſdžerženie a wobarnowanje? Woni ſu bibliju hidzili, kaž žane druhe knihi, ju pscheszehali, hanili, na ſchęzepowzach ſpalili; ale to ma wona psches jene ſ tym, wo kotrež wona ſwedeži, ſo je kózdy czaſ ſaſo ſtanyla, hdyz běchu ju kſchizowali, a taſ ſwoje bójſke ſempſchińdženie wopokaſala. Biblija je wot Boha. — Wérno wschaſ je, czlowjekojo ſu ju piſali, ludżo wschelakeho powołania, kralojo, paſthrjo, wójskowodžerjo, měſchnizh, ſudnizh, lekarjo, rybaſkojo, złonizh. A w kajkich wschelkich czaſach! Mójsaſ, preni ſpiſaczel, je 15 stow lét do Khrystuſza ſiwi był, a Jan, poſledni ſpiſaczel, je haſle wokolo lěta 117 po Khrystuſzu wumrjeſ. Sa 16 stow lét je biblija ſpiſana. A w kajkich wschelkich krajach! Někotre knihi biblije ſu w ſwiatym kraju piſane, někotre w Egiptowskej, někotre w Aſſiriskej, někotre w Babilonskej, někotre w Malej Aſiji, někotre w Grichiskej, někotre w Italiskej. A tola pschi wschej tajkej wschelakosczi piſarjow, czaſow a krajow je jedyn duh a jena myſl, kiž ſo we wschitkich jednotliwych kniħach wupraja, jena wuczba, kiž ſo tu pschipowjeda, jedyn pucz ſbóžnosczi, kiž ſo nam tu poſkaže. Czeho tale pschesjenoscž? Jeno ſ teho, ſo je biblija wot Boha. — Ale najwęsczishe ſwedeženie ſa to masch tehdz, hdyz to ſhonisch we ſwojej wutrobje. Pschetož tón Knjes praji: „Chze-li ſchto wolu cžinicž teho, kotrež mje poſtał je, tón ſhoni, hacž je ta wuczba wot Boha, abo hacž ja ſam wo ſebi ręču.” A schtož je to ſhonił, tón žaneho ſwonkownego wopokaſma wjazyh njetrjeba, tón połoži ruku na ſwoju bibliju a rjeſuje ſbóžnosczi ſwiatym džeczom a domjazym: Šawęſcze, tón Knjes je na tutym měſcze; na kózdej papjerzy, w kózdyh ſłowie tutych kniħow Bóh ſam ſ nam ręczi. — Miej w czeſeži ſwoju bibliju!

2. Wopomí, ſczeju je wuzitna. Dokelž je ſwiate pišmo psches Bože nadunjenje date, „móže to ſame cze roſwuczicž ſbóžnosczi psches wérnu do Khrystuſza Jesuša.” Hdże ſu na zyklum ſwécze w tych wulkich kniħownjach, kiž maja husto wjèle ſtow tawſynt ſwiaſkow, jene jenické knihi, wo kotrež mohlo ſo tole prajiež! Tu wone ſteja, wschitke te wschelke knihi, jene pschi druhim, stare a nowe, wulke a małe, a ſchtož je w běhu ſettotetkov čłowiński duh wu-myſlił a čłowiński roſom wuſledžil, to ſteji w nich nam ſcze wuczobne napiſane, ale ſcze ſbóžnosczi naſ ſane njemóža roſwuczicž; to cžini jenický biblija, jenož wona nam Khrystuſza poſkaže a wobżwedeža nam, ſo njeje w žanym druhim ſbóžnoscž, tež njeje ſane druhe mjenou pod njebjom čłowjekam date, w kotrež mohli ſbóžni bycz. Schtož Jesuš w nastupanju stareho testamentu Židam pschiwoła: „Wobhōńce ſo w pišmje; pschetož wam ſo ſda, ſo macze węczne ſiwiſenie w nim, a to ſame je, kiž wo mni ſwedeži”, to placzi hishcze wjèle bóle wo nowym testamencze. A dokelž taſ zyłe pišmo wo nim ſwedeži, kiž je nam wot Boha ſcziſenjeny ſ mudroſczi, ſ prawdoſczi, ſ ʃwyczzenju a ſ wumóženju, je wone nam wuzitne ſcze wuczbenju: Wone naſ wuczi Boha ſnacž a ſesom Khrysta lubowacž; ſcze dowjedzenju: wone poſkaže nam naſch hręch a dowjedze naſ, ſo bychmy bjes wumóžnika pod Božim hněwom wostali a ſhubjeni byli; ſcze ſwarjenju: wone cžeri naſ, kiž ſamy po ſwojim starym čłowjeku ſcze dobremu taſ leni a ſcze ſlenu taſ poſhileni, do wſchēdneje poſuth; a ſcze poſeſchenju w prawdoſczi je wone nam wuzitne: wone nam poſkaže Khrystuſowu prawdoſcž, ſo bychmy ju ſebi psches wérnu poſchizpili a w džakownej luboſczi plody prawdoſcze poſchijneſli. ſcze ſlowom, ſwiate pišmo chze nam ſcze temu ſlužicž, „ſo by Boži čłowjek dokonjanu był, ſcze wſchemu dobremu ſkutku hotowy”. Dyrbju cži tajkeho „Božeho čłowjeka” poſasacž? Hladaj na Luthera! Wohlej jeho, taſ wón zyrkę wuczisze, taſ wón bibliju poſchelozuje, taſ wón preduje, wuczi, duchowne kherlusche ſpěwa a na wscho ſtadlo ſedžbuje; wohlej jeho hloboku poſutu, jeho wjeſelu wérnu, jeho ſkalukute doverženie na Boha, jeho džeczaze ſmyſlenje; wohlej jeho, taſ ſo modli, taſ ſo ſtara ſa ſwój dom, taſ druhich troſtuję, taſ cžicho cžerpi a ſbóžne mrje. A wſchemu temu je jemu biblija pomhała. ſcze ſawęſcze, wona chze a móže tež tebje ſcze prawemu Božemu čłowjeku ſcžinicz.

3. Jeno njeſabudž, ſomu ſo tajke ſo hnowanje doſtawa. „Dajcze temu ſlowu Khrystuſowemu bohacze mjes wami bydlicž we wschej mudroſczi; roſwuczicze a na-pominajcze ſo ſami ſ psalmami a ſ kħwalobnymi a ſ du-chownymi kherluschemi, luboſnje ſpěwajo temu Knjesej we ſwojej wutrobje.” Taſ je węſcze bylo w tym domje, w kotrež běſche mlody Timothej wotroſtl. ſswiaty Pa-woł dawa jemu jowle to ſwedeženie, ſo wot małoseče ſwiate pišmo wě. Taſ bě Timothej ſcze tajkemu ſnajomſtu ſw. piſma poſchischoł? Jego macz Gunike a jeho wófká Lois běſchtej jeho hižom ſahe w pišmje roſwuczowalej, běſchtej jo jemu ſube a drohe ſcžinilej a do jeho wotewrje-neje wutrobę tamne ſymieschka bohabojoſcze wuſhywalej, kiž potom taſ wjeſele ſeſthadžachu a krafzne plody neſzechu. Wy starschi, woſebje wy macžerje a wófká, kajki rjany nadawſ je wam jowle poſasany! Wuczce ſwoje džeczji hižom wot małoseče ſw. pišmo a wodžeze je taſ ſcze temu boſkemu džeczipscheczelej, kiž je prajit: „Dajcze džeczatкам ſe mni poſchinicz a njewobarajcze jim, pschetož tajkich je kraleſtwo Bože.” Czaſh móža poſchinicz — ſchto wě, taſ bory — hdżež ſo tež pola naſ, taſ hižom w někotrych druhich krajach, žadyn katechismuž a žana biblija wjazyh w ludowých ſchulach njewuci. Njech dha kſheszjianski

dom cžim hŵernischo ſwoju pſchižluſchnoſež dopielni. Njech naſch wſal. Wot teho cžaſa ſtaj wobaj kručje troſchtowanaj a nje-
žerbiſſi lud ſebi ſwoju ſtaru khwalbu wobkhowa, ſo Bože kłowo
lubuje. Džeržm̄y, ſchtož mam̄, ſo by ničtó njewſaſ naſchu krónu.
Ty młody ſyno, ty młoda džowka, ty mužo, ty žona, ty ſchědžiwo
na ſromje rowa, wostań pſchi tym, ſchtož ſy nawuſny a tebi je
dowěrjene. Wostań we hŵernym poſkłuchanju a nutrnym cžitanju
Božeho kłowa. Ty młody cžlowiecze, kiž ſznamo hiſcheze ſam
ſwoju bibliju nimaſch, nałož ſwoje prěnje ſaſlužene kroſchki į temu,
ſo by ſebi bibliju kupil. Kóždy konfirmérowaný kſcheczijan dyrbjał
ſwoju bibliju ſam mēcz. A to niz jeno w kſchinje a khamorje,
niz jeno we kłowie a pomjatku, ale we wutrobje. A cžin po njej!
Píſmo w jedzič je dobre a nufne; ale ſchtož ſwojego Anjela
wolu ſnaje a tola nječini, tón budże dwójzy ſchwifany. Wjedž
ſwoje ſiwijenje po bibliji, dha maſch ju prawje w cžesczi, a Bože
žohnowanje cže pſchewodži pſches cžaſ do ſbōžneje wěczenoſcze.

Hamjeń.

K. w P.

Troſcht pſches rjany ſón.

Na ſupje Sumatra pſchi Aſiſſej ſu kſcheczijanske woſadu
mjes pohanami, wot miſionarow ſ Varmena ſastarane. Miſionar
Melzer wot tam tole piſasche: W małej wjeſzy Pea Radja mały
wobħedzeř bħdli, kiž ma jara pobožnu žonu. Wonaj ſtaj kħudaj,
ale piſnaj a mjeſchtaj hólza a holczku: Ta holczka, kotrež Mirjam
reſlach, piſnje do ſchule kħodžesche a derje wukniesche. Duž ſkhor
Mirjam na widliſcheža. Hiżom naſajtra macž widžesche, ſo njeje
žana rada wjazy, ale ſo holczka wumrje, a teho dla ſwojego muža
proſhesche, ſo by ſo ſ njej modlił a to džeczo Jeſuſej porucžil.
Tón paſ ſo ſarjekn a džesche: „Hdyž ja proſchu, ſo njech ſo Boža
wola ſtanje, dha ſebi Bož po tu holczku pſchiūndze, to ja wém;
ja paſ nječham, ſo wona wumrje, teho dla tež njebuđ ſo modlič.“
Duž ſo macž ſama poſlakn a žaloſczech, ſo by Bož tu wbohu
wacžku wot cžeſkeje kħoroſeze wumohł a ju paſ wuſtrowił abo
i ſebi wſal. Ta holczka na to wumrje.

Ruňež běſche macž nad tym jara ſrudna, pſchiūndze wona tola
njeđelu ſe miſhi a wopokaſa tež hewač, ſo njemorkotaſche, ale ſo
Bohu porucži. Ras w nožy ju ſaſo wulki ſtysk nadpadny, ſo
ſpacž njemóžesche, ale dyrbjeſche ſpochi pſakacž. Duž wona ſtanj,
poſlakn ſo pſchi ložu a džesche: Lubu wumóžniko, wodaj mi tón
hréč, ſo ſzym pſchezo tajka ſrudna a bħx ſwoje džeczo rada wi-
džaka; budž mi hnadny a ſpokoj moju duschu!

Na to ſo ſaſo lehny, wuſny a mjeſeſche tutón ſón: Tej ſo
pſache, ſo na wjħoſej horje kħodžesche, kiž bē wot njebjeſkeho hŵetla
roſhwetlena. Wjſche teje horu hŵetlina ležesche a w njej ſtejeſche
kražny muž, kaž Jeſuſ. Tón roſdželi tu mhiku a jejna Mirjam
ſtupi ſ njeje dele, ſydn̄ ſo na jejny klin a džesche: „Luba matka,
cže ho dla dha ſy pſchezo tajka ſrudna a wo mnje placžesč? Mh
ſym tu wſchitzy wjeſzeli a ſbožowni, ja a Mariana a Garepta.
(Tutej jejnej towarſchzy běſchtej předy njeje wumrjelej.) Mh
khwalim pſchezo lubeho Boha. Praj nanej, ſo ſo rudžicž nježm̄e.
Budžče hacž do ſmjerče, dha budžemy na poſledku wſchitzu
w njebjeſach w hromadže.“

Na to wuſtħicha ta macž ſnath hlob, tón wołaſche: Mirjamka
pój! a jejna holežka ſo ſaſo miny. „Hdże džesč, moje džeczo?“
macž ſ móžnym hložkom wuwoła a wotucži.

Tejn̄ muž běſche hiżom stanjeny, ſtejeſche pſchi wohniſchežu
a hrějeſche ſo. Sſwojeſe žonine kłowa klyſchawſchi, praſheſche
ſo: „Schto dha cži je, ſo naſchu Mirjamku wołaſch? Ta je tola
njeboha!“ Wſcha poſna wjeſela macž ſ loža ſkoči a jemu tón
rjany ſón wupowjeda. Potom ſo wobaj poſlaknyschtaj a ſo
Bohu džakowaschtaj, ſo je jeju lube džecžatko i ſebi do njebjeſ

wſal. Wot teho cžaſa ſtaj wobaj kručje troſchtowanaj a nje-
pſakataj wjazy.

Boža rěč.

Wobdarjeny młody cžlowjek w Schwyz, ſ mjenom Geyser,
njechaſche wjazy we ſwojej domiſnje wofſacž. Taſo wuſtojny
tyſcherſki budžiſche wſchak wſchudžom ſwój rjany kħleb namakał,
ale jeho do dalokoſceze cžerjeſche; w Ameriž ſebi myſlesche, wſcho
ſwoje namakaž. W połnej ſwobodze, wo nikoho ſo njeſtarajo, ſo
wón ſameho a ſwojich towarſchow naręčecž pocža, ſo Bož do
zyła njeje. Wěſo nětko tež w jeho džele wſcho Bože žohnowanje
wobrachowaſche; tež wſchelka druha nusa ſo pſchida, hacž bē młody
cžlowjek ſkóčenje taſ daloko, ſo wobſamkn, ſwojemu ſiwijenju ſam
tón ſežiniež. Taſ ras wjecžor ſamlutki a wopuſčežen, po cžele
a duſhi wſchón ſdrjeny pſchi brjoſy rěki Mississippi ſtejeſche,
w kotrejež žołmach chyſche — kaž měnjeſche — wěczeny wotpočiñk
namakaž. Hdyž taſ do hħubokeje, jaſneje wodh hladasche, dha w žoł-
mach na jene dobo wotbħyſ ſianeje hŵedh wuħlada, kiž pſches
roſtorhane nróčzele pſcheczelna dele hŵeczesche. Tuta hŵesda paſ
młodeho cžlowjeka, kiž bē hiżom kaž ſhubjeny, k roſomej dowiedze.
Wěſche taſama tola kaž pōħelnicža, kiž jemu ſtrowjenje wot Boha
pſchinjeſe, do kotrehož, kaž ſebi myſlesche, doļho wjazy njevérjeſche,
na kotrehož paſ ſo nětko ſaſo dopomni. Taſ běſche Bož ſam
pſches tule hŵesdu k njemu rěčał a jeho ſaſaklu wutrobu namakał.
Nětko ſo taſama ſ nožy ſadwělowanja k njemu ſběhaſche.

Na ſnutſkownym cžeſkim běđenju drje pſchi tym njepoſrach-
wasche, tola luby Bož ſo ſa to ſtarasche, ſo ſo wbohemu cžlowje-
ſej duchowna rada a pomož doſta. S wopredka wón hiſcheze pſchi
ſwojim tyſcheriſkim džele wofſa; bōrhy paſ běču ſamožni ludžo
na tuteho pobožnego a ſbože ſwojeje duſche phtozeho Geyſera
fedžblivi a dachu jemu na duchownſtwu ſchtudowacž. Poſdžiſcho
ſo wón do Němſkeje pſcheyħdli, hdžež je najprjedh pſchi połnožnym
morju a ſkóčenje njedaloko Elberfelda ſ wulkim žohnowanjom
ſlutkował.

Njech teho dla ničtó tež w najwjetſchej nuſy nadžiju
njeſpuſčeži.

Hlód po Božim kłowje.

Wſchelake na to poſaſuje, ſo je w naſchim cžaſu mało hlodu
po Božim kłowje; ale klyſchče: W katholiskim italskim kraju pſched
wjazy lětami knihikupz wulku italsku bibliju ſ wobraſami wuda.
Biblija 10 frankow abo 8 hrincow placžesche. 50,000 biblijow
paſ bē ſo cžiſchežało. Po małej lhili běču wſchě ſroſpſchedane.
Wſchitzu kupovalku, bohacži a kħudži, woſebni a niſzy, měſcheženjo
a wjeſni, tež měſchniſy. Hacž do lěta 1888 mějachu tam bibliju
ſa zuse ſezaſſke knihi. Duž wudawař hnydom ſaſo nowy wudawč
tamneje biblije wuda. Njeje to ſwjeſzelazh hlód po Božim
kłowje?

Njeſtrachuj ſo ſmjerče.

Pobožna žonska běſche hiżom dlějschi cžaſ kħora. Tejna
kħoroſež běſche tajka, ſo po cžlowjekim měnjenju žaneje nadžije na
wotkhorjenje njebē, wjele bóle jejna móz bóle a bóle hínjeſche.
Tola paſ tuta žonska teho ſnajeſche, kiž běſche ſmjerči móz wſal,
a jejne myſle wſchelake dny huſčiſcho we wěczenoſči hacž w cža-
noſči pſcheyħwachu. Pſchi wſchém tym paſ mjeſeſche tola wulku
bojoſč pſched ſmjerču. „O hdži bħix hiżom pola Khryſtuſha byla!“
taſ by husto ſdħiħnyla. Wjele bohoſče jej to cžinjeſche, ſo ſo,
hdžež tola pſched ſamej ſmjerču ſtejeſche, na ſmjerč wjeſelicž
njemóžesche, ſchtož paſ jako kſcheczijanska dyrbjała, kiž wě, ſo je
ſmjerč ſa wērjažeho dobyče. Tole tež ras ſwojemu duchownemu,

liž ju w khoroszji wophtacž pschiindze, prajesche. Duchowny ſebi tu węz trochu pschemyhſli; potom pał, kaž by wo zyle nęczim drugim ręczecž chył, taſle pocza: „Njewěrno, wash ſyn Robert bory do Ameriki pojedże? — „Haj,” “kora wotmoliwi, „ſa tſi njedžele.” — „Dha ma”, ſo duchowny dale praschesche, „tola węſcze puczo-warski pjenies hizom w ſaku?” — „Nę,” tamna rjefah, „częmu dha tež dyrbjal?” — „Alle”, duchowny dale ręczesche, „dha ſmęje tola wo njón prawje wulku staroſć? — „Na żane waschnie,” „żónska snapſchecžiwi, „wón wę, ſo jón dzeń do ſwojego wotpuczo-wanja węſcze doſtanje; pschetož te pjeniesh hizom na banzy leža.” — Duž duchowny džesche: „Częmu dha nětko hizom wjehere na wumrjacie trjebacže, hdyž hiſhce ſak daloko njeſſe? We ſwojim čaſku wam jo Boža hnada węſcze wobradzi.” — Żónska bu ſmęrowana a hdyž bę jejna hodžinka pschischa, je tež wona ſpewacž mohla: Ja ſebi żadam prjecz czahnyčz a pschi Chrystuſku bęcž.

Tak Bóh tež nam w prawym čaſku nufnu móz dawa, ſo ſo ničeho prjedy bojecž njetriebamy. Chrystuſ je tež hafle w Geth-ſemane počał ſtyſkiw bęcž, hdyž ſebi na cęžki dzeń na Golgatha myſlesche, a potom je jako prawy rhezei bjes mortofanja cęrpil; naſchi lutherszy, ſi ſmijerczi ſaſudženi wózjojo ſu ſo tež psched ſmijerczu bojeli, a ſu potom tola ſmužicze ſwoju ſchiju wótrej ſekereje podali. Duž njebudž ſtyſkih, hdyž ſo psched ſmijercz u strachujesch; khodž jeno, kaž ſo wérjazemu ſaleži, dha czi ſmijercz tež wjehere pschinjeſe, ſo ſmęſch ſe Chrystuſej czahnyčz.

Serbiska ręcz.

W naſtnim čaſku ras psches ſuku džech. Na njej bę naj-rjeňſha trawa a w njej wſcho połne najrjeňſhich kwětkow. Potom džech na polo; tež mjes žitom bę wjele kwětkow, ſtōnčenje ſtupich do ſahrodi. Tam kęžejachu najrjeňſhe róže, lilije, njeſapomnicžli a druhe kwětki. A kóžda kwětka bęſche ſe ſwojimi kópjeschkami, barbam i ſe ſwojim wonjenjom woprawdžita kraſnoſez ſama. Duž ſebi na to myſlach, hdyž bych u tute kwětki wjazy njerostle, kaſ wjele by nam ſ tym na ſemi pobrachowało; haj, ani jeneje parowacž njechal. To ſo wſchak stanje, ſo psches wurodowanie ležow a psches ſałoženie polow ſo tu a tam tajfa kwětka zyle ſ krajo, haj ſe ſemje ſhubi. To pał je potom tola jara ſe ſchłodu; hacž runjež je tu jeno kwětka.

Mę i ź mam hifchce wjele dróžſche ſubka wot Boha na ſemi, liž ſi bohužel tež druhdy ſe ſemje poſhubja. Myſlu ſebi na člowisku ręcz. Sſwoju ręcz ſebi żadyn lud ſam wumyſlit njeje; tu ſamu je jemu Bóh dał. A kajki kraſny dar to je! Ta ſamia czi ſłowa dawa, ſo móžesč do nich ſwoju ſrudobu a ſwoje wjehere, ſwoje żadanje a ſwoje warnowanje a wſchě ſwoje myſle połožicž. O kajke bohatſtwo leži tola w člowiskej ręczi! A kajki ruky twar je wona! Spominaj jeno na ſwoju ſerbsku ręcz a p. hemyhſli ſebi jejne bohatſtwo na ſłowach a na pschemenjenju ſłowow! A tola ſu ſo někotre ręczę zyle ſe ſemje ſhubile, kaž egiptowska, indiſka a druhe, a wuženi nětko w starych lisczinach a na kamjeniach napiſane powoſtanski tutych ręczow pytaju a je w hromadu ſtajeja, ſo bych u taſ ſ najrjeňſha hifchce něſhto wukowali. Mačha rjana ſerbska ręcz ſo hifchce ręczi. Ale bohužel wſchudžom ſ njej do ſady hiež počeźnie. W ſchulach ſo doſcz nje-wuknje a we wſchelatich domach ſu starschi taſ hlupi, ſo ju ſe ſwojimi džecžimi wjazy njeręža. Hdyž pał w żanym domje starschi ju ſ džecžimi njeręža, hlaſ, tam ſu na ſuku ſtupili a rjanu kwětku ſ korejenjom wutorhnyli. A hdyž jich wjele taſle čini, dha dyrbí ſo kraſna kwětka ſerbskeje ręczę ſ naſcheje ſubeje ſužiſ ſtōnčenje zyle ſhubiež. By tu potom tež taſ rjenje bylo, kaž nětko? Bych u naſche Bože domy potom tež hifchce taſ połne byle, kaž nětko?

Hdyž je w żanym kraju rjana kwětka počala żadna bęcž dha ju hladaju, ſo by ſo rozmnožila a taſ wostała. O ſo bych u tola wſchitzh ſerbszh starschi na to džerželi, ſo by w jich domach a w jich wóznych kraju luboſna róža ſerbskeje ręczę ſo njeshubila!

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

S Noſacjiz. Sańdženu wutoru, 9. julija, ſwječesche knies farař Wiežas-Noſacjanski 25 lětny jubilej ſwojego ſtukowanja jaſo duchowny. K tutej doſtojnej a hnujazej ſwiatocžnoſci bęſche ſo nahladna liežba jeho ſaſtojníſkich bratrow, ſerbskich kaž němskich, ſ bliſka a ſ daloka, ſe ſakskeje kaž ſ Pruskeje, ſeschla. Hdyž bęſche ſo hizom w ſańdženym dezembru, w kótrymž by ſo tónle po pra-wom hizom dyrbjal ſwječicž, někotrežkuli ſbožopschecze jubilarej pschipóſlało, bęchu ſo ſańdženu wutoru dopoldnia ſyrlwini prjódſtejerjo na farje ſeschli, ſo bych u ſwěrnemu a derje ſaſlužbnemu předarjej a duchowpastyrjej Noſacjanskeje woſadu, fiž něhdze 20 lět w cęžim duchu, ale ſe ſprawnej a horzej luboſcu teſle woſadze ſluži, ſwoje pschipóſnacze a ſbožopschecza wuprajili. Snaty kſheſcijanski wobras (12 lětny Jeſuſ w templu) bęſche widomne ſnamjo cęſcžowanja ſe ſtronu woſadu. — Po tym bęchu ſo pschipóſhadžazh duchowni ſi nutrnej a cęſcžowazej ſwiatocžnoſci ſhromadžili, w kotrejž ſo ſaſlužbhy jubilara, ſi cęžim duchom ſtukowazeho, prawje woſhwětlichu. Knies farař Měršak-Hrodžiſchežanski, jako pschedžuđa konferenzy ſerbskich duchownych, kótrž bęchu ſo w bohatej liežbje ſeschli, wuſběhowasche jubilara, někotreježkuli staroſcze a cęrpjenja na puczu jeho ſiwnjenja, ale tež bohateho ſohnowanja jeho ſtukowanja a rjaneje pschipiſliwoſcze jeho pscheczelow ſi njemu ſpominajo. Jubilar je woſebje roſymil, ſiweho ducha miſionſta we ſwojej woſadze ſebi ſdžeržecž a pschiporjecž, taſ ſo Noſacjanska woſada w naſtupanju woprowanja ſa ſw. miſionſto ſe ſwojego runiecža pyta niz jenož w zylej ſakskej krajnej zhrſti, ale drje tež w zylej Němskej. Taſo ſwiedženſki dar bęſche ſerbska konferenza tepich pschepodała. Potom knies pastor primarius Wallenstein ſi jubilarej ſbožopschecza Lubijſteje předarſkeje konferenzy wupraj, w kotrejž je wón ſwěrne pscheczelſto ſe ſaſtojníſkim bratrami hajil. S darjenjom ſcženſkeho cęaſnika bęſche tale konferenza ſwoju ſedžbliwoſcž wopokafala. Kniesaj duchownaj, farař Waltar-Nježwa-čiđiſki a farař Hauffa-Woſporski bęſchtaj ſpewaj, přeni w ſerbskej druhi w němskej ręczi na jubilara wunježloj. Hluboko hnuth ſo tutón ſa wſchě cęſcžowanja džakowasche, kotrej móža jemu bęcž naſtoroř ſi dalschemu ſwěrnemu a ſezerpliwenmu ſtukowanju w ſenjeſowej winizy. Do ſwojego ſtukowanja w Noſacjizach je knies duch. Wiežas 7 lět Hbjelſcžanskej woſadze jako duchowpastyr (1 lěto jako praeſikant, 1 lěto jako vikar a 5 lět jako farař) ſlužil. Kaž njeſapomnita je jeho luboſez a ſprózniwoſcž tam byla, njevidžiſh jenož ſi někotrychžkuli počahow jeho prjedawſcheje woſadu ſi njemu, ale tež ſi teje pschipiſliwoſcze, ſi kotrejž ſu jeho prjedawſchi kollator a jeho prjedawſchi pruſzhy ſaſtojníſhy bratſja ſi njemu na ſwiedžen ſchecze. Knies ſuperintendent Häſler-Radſchowſki jubilara ſla-wiſeje jaſo sprawneho pschipowjedarja cžiſteho evangelija. Hifchce někotražkuli wubjerna ręcz pschi ſwiedženſkej hoſcžinje na farje wuſběhowasche jubilara sprawne ſmyſlenje, jednore waschnie a jeho ſezerpliwoſcž pschi ſtukowanju. Hifchce bęſche kollator Noſacjanskeje woſadu dar pschipóſlał: Schtrci ſczenja ſi wobrasami po italskim, němskim a hollandskim molowanju 14.—16. lěſtota. — Njech knies farař Wiežas, tutón ſwěrny pastyr, hifchce doſke lěta ſwoju ſubu woſadu poſe a woſchewja. Tón ſenje ſpože jemu a jeho ſi nim ſwěrnje ſwiaſanej ſotje wjele ſtrowych lět! — Pola ſ. red. ſsmolerja je ſaſo doſtač: Porjad Božich ſlužbow, po Pruskej agendze, potajkim ſa pruſke ſerbske woſadu. Poruczamy tute ſopjenko naležnje.